

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul XIII nr. 156

Decembrie 2010

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Decembrie 2010: expectații moderat-pesimiste în industrie, dar mai pronunțate în construcții	2
<i>Evoluția producției</i>	- Posibilă stagnare a producției industriale, scădere ușoară a activității în construcții.....	3
<i>Stocuri</i>	- Produse finite: variație marginală în industrie; acumulare în construcții. Materii prime: disponibil normal	6
<i>Factori care frânează producția</i>	- Activitatea ambelor sectoare continuă să fie afectată de insuficiența cererii; blocajul financiar – foarte sever în construcții	7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Ajustări ale efectivului de salariați în ambele sectoare economice	8
<i>Prețuri de producție</i>	- Stabilitate a prețurilor în industrie; creștere marginală în construcții	9
<i>Investiții</i>	- Întrerupere a acumulărilor de capital în industrie; scădere a investițiilor în construcții	10
<i>Profitabilitate</i>	- Diminuare moderată a ratei profitabilității în industrie; scădere în construcții	11
<i>Secțiune de grafice – evoluții sectoriale</i>		12
<i>Precizări metodologice</i>		16

Decembrie 2010: expectații moderat-pesimiste în industrie, dar mai pronunțate în construcții

Estimările formulate pentru luna decembrie de participanții la sondajul de conjunctură realizat de BNR indică o perspectivă ușor nefavorabilă la nivelul sectorului industrial, în timp ce activitatea de construcții va continua să fie afectată de condițiile climaterice.

Producția industrială își va întrerupe probabil tendința ascendentă, evoluție parțial atribuită reducerii numărului de zile lucrătoare datorită sărbătorilor de la sfârșitul anului – concluzia este sugerată de scăderea semnificativă a soldului conjunctural¹ comparativ cu luna anterioară (de la +35 la +3 la sută). Lucrările din construcții vor înregistra o nouă restrângere, caracteristică sezonului rece (sold conjunctural: -9 la sută). Volumul total al comenzilor se va diminua, intensitatea acestui proces fiind mai accentuată în construcții (sold conjunctural: -35 la sută), dar moderată în industrie (-7 la sută).

Expectațiile pentru luna decembrie indică modificări de mică amplitudine ale stocurilor de produse finite în industrie (soldul conjunctural este apropiat de zero), în timp ce în construcții este posibilă o ușoară creștere a indicatorului (sold conjunctural: +13 la sută). În privința disponibilului de materii prime, majoritatea respondenților din industrie și construcții continuă să estimeze cote normale, opiniile în acest sens reprezentând circa 95 la sută, respectiv 88 la sută din total.

Insuficiența cererii își va menține influența restrictivă asupra bunei desfășurări a activității în ambele sectoare, acest factor fiind invocat de aproximativ 40 la sută din totalul companiilor din industrie și de 28 la sută din numărul operatorilor din construcții. Blocajul financiar va continua să afecteze puternic activitatea de construcții (în proporție de 54 la sută); la nivelul industriei, opinii de acest tip au fost formulate de circa 18 la sută din total. O influență negativă de intensitate relativ scăzută vor continua să exercite nivelul ridicat al ratelor dobânzilor bancare și evoluția cursului de schimb al monedei naționale.

Dimensiunea personalului angajat în industrie își va relua panta descendentă, soldul conjunctural deteriorându-se semnificativ (până la -29 la sută). O perspectivă similară se conturează și în construcții (-44 la sută).

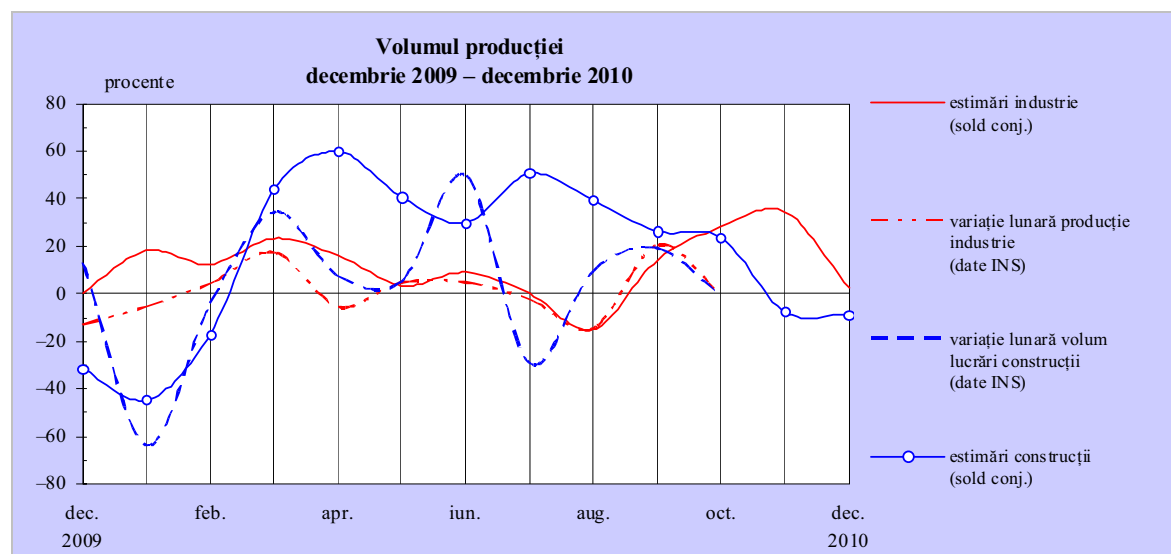
Prețurile de producție se vor situa la un nivel apropiat celui din intervalul anterior în ambele sectoare economice, în acest sens pronunțându-se peste 92 la sută dintre participanții la sondaj. Totuși, nu este exclusă o majorare, de mică amplitudine, în construcții (sold conjunctural: +8 la sută).

Anticipațiile formulate pentru luna decembrie de participanții la sondaj indică stabilizarea investițiilor în industrie, opinie formulată de două treimi din numărul total al respondenților. Soldul conjunctural este ușor negativ (-5 la sută), sugerând o posibilă restrângere marginală la acest capitol de cheltuieli. În construcții se conturează din nou o perspectivă pesimistă (sold conjunctural: -44 la sută). În privința ratei profitabilității, circa două treimi din totalul respondenților aparținând ambelor sectoare nu întrevăd modificări în termeni lunari, însă nu este exclusă o diminuare a indicatorului, mai pronunțată în construcții (sold conjunctural: -28 la sută).

¹ Soldul conjunctural exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Posibilă stagnare a producției industriale; scădere ușoară a activității în construcții

În luna decembrie, producția industrială își va întrerupe probabil tendința ascendentă, evoluție parțial atribuită reducerii numărului de zile lucrătoare datorită sărbătorilor de la sfârșitul anului. Această concluzie este sugerată de scăderea semnificativă a soldului pozitiv al opiniilor comparativ cu luna anterioară (de la 35 la 3 la sută). Lucrările din construcții vor înregistra o nouă restrângere, caracteristică sezonului rece (sold conjunctural: -9 la sută).

*Volumul
producției:
industrie →
construcții –
ușoară scădere*

În structură, expectații pesimiste au fost formulate în principal la nivelul următoarelor ramuri: (i) industria mijloacelor de transport și industria de mașini, echipamente și aparate electrice, unde se întrevăde inversarea traiectoriei producției (de la niveluri pozitive înalte în noiembrie, soldurile opiniilor au coborât la -48 și respectiv -35 la sută în perioada analizată); (ii) industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (sold conjunctural: -19 la sută), reducerea producției fiind parțial atribuită principalului producător de profil (Arcelor Mittal Galați), care va menține închis unul dintre furnale pe toată durata lunii decembrie, pe fondul scăderii comenzilor; (iii) industria materialelor de construcții, industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte și activitatea de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor, unde se anticipează noi scăderi ale producției. Estimări optimiste se conturează mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice (solduri conjuncturale: +65, respectiv +48 la sută). Nu se întrevăd modificări ale volumului producției în 65-79 la sută din numărul total al companiilor din industria de prelucrare a lemnului, industria alimentară, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și maselor plastice, precum și în cvasitotalitatea companiilor de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

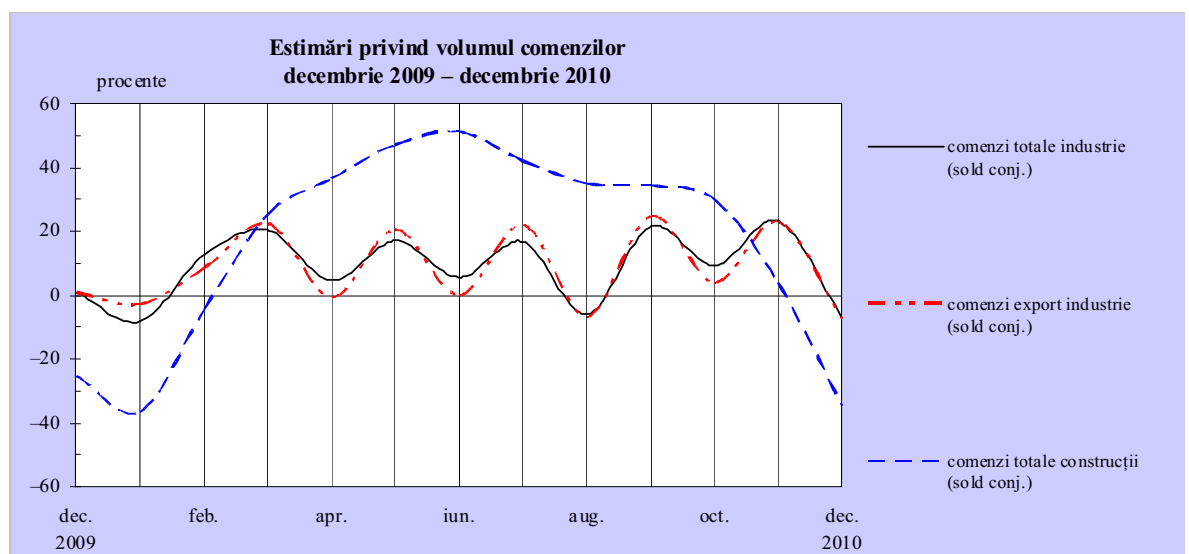
Volumul total al comenzilor se va restrânge, intensitatea acestui proces fiind mai accentuată în construcții (sold conjunctural: -35 la sută), dar moderată în industrie (-7 la sută). Stabilitatea portofoliului de comenzi a fost anticipată de 54 la sută dintre respondenții din industrie și de 42 la sută din totalul operatorilor în construcții.

În structură, restrângeri ale comenzilor adresate industriei sunt estimate în special în industria de mijloace de transport, industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria materialelor de construcții și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (soldurile opiniilor variază între -27 și -63 la sută), dar și în majoritatea companiilor cu activitate de tipărire și reproducere pe suporti a înregistrărilor, unde se anticipează noi scăderi ale producției. La extremitatea opusă se plasează sectorul extractiv (sold conjunctural: +80 la sută) și activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde (+26 la sută). Nu întrevăd modificări în portofoliul total de comenzi circa două treimi dintre companiile din industria de prelucrare a lemnului și din industria chimică, de prelucrare a cauciucului și maselor plastice.

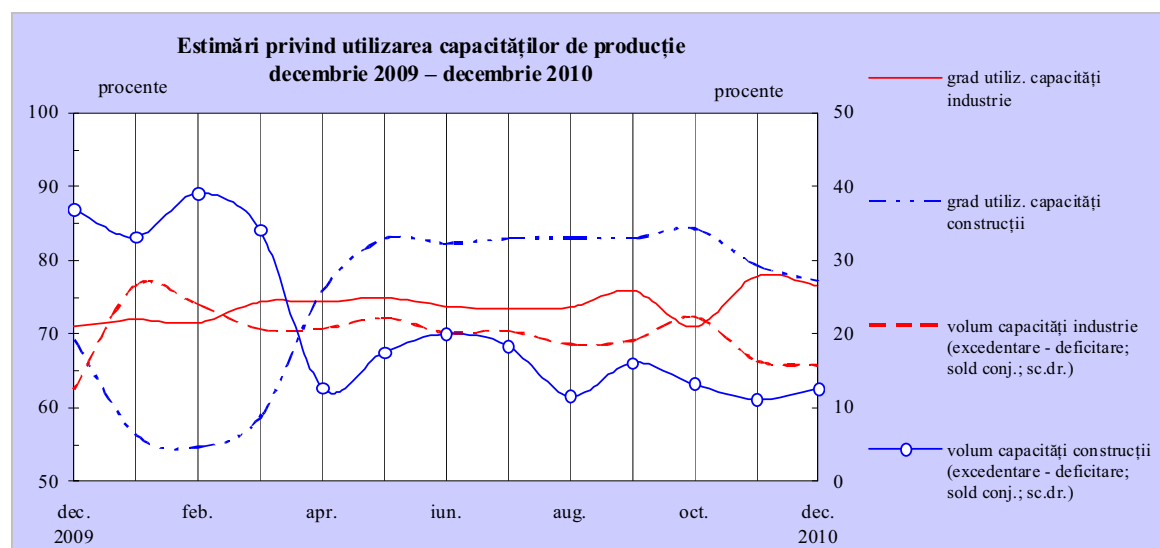
Evoluții în industrie	Nov. 2010	Dec. 2010
Producția	↗	⇒
Comenzi noi - total, din care:	↗	↘
Comenzi noi pentru export	↗	↘
Gradul de utilizare a capacităților de producție	78%	77%

Și în cazul componentei externe a cererii adresate companiilor industriale, anticipațiile pentru luna decembrie converg către o ușoară diminuare (sold conjunctural: -7 la sută), atribuită îndeosebi posibilei inversări a tendinței exporturilor de mijloace de transport (sold conjunctural: -64 la sută) și unei noi scăderi a livrărilor externe de produse metalurgice (-36 la sută). Expectații optimiste se consemnează în continuare în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (+65 la sută). Nu întrevăd variații pentru acest indicator 60 până la 75 la sută din totalul respondenților din industria alimentară, industria de prelucrare a lemnului, industria materialelor de construcții și din industria chimică, de prelucrare a cauciucului și maselor plastice.

Volumul
comenzilor:
industrie ↘
construcții ↘

În industrie, gradul mediu de utilizare a capacităților de producție se va plasa pe un palier asemănător celui din luna precedentă, în timp ce pentru construcții se estimează o scădere cu 2 puncte procentuale (în fiecare sector, nivelul indicatorului este de 77 la sută). Performanțele cele mai ridicate sunt întrevăzute în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria mijloacelor de transport și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV, în timp ce rezultatele cele mai modeste sunt așteptate în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria materialelor de construcții, industria alimentară și activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde (între 58 și 70 la sută).

*Gradul de
utilizare a
capacităților
de producție:
industrie →
construcții ↘*

În luna decembrie, circa 83 la sută dintre companiile industriale și 87 la sută dintre cele de construcții preconizează un volum suficient al capacităților de producție. Soldul conjunctural aferent industriei se menține însă pozitiv (16 la sută), în principal pe seama surplusului de capacități de producție estimat pentru industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, sectorul extractiv, industria alimentară și pentru activitatea de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor. Dotări suficiente sunt anticipate de 90-98 la sută dintre managerii din activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde, industria mijloacelor de transport, industria de prelucrare a lemnului și din industria materialelor de construcții, dar și de întregul eșantion de companii din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

Stocuri

Produse finite: variație marginală în industrie; acumulare în construcții
Materii prime: disponibil normal

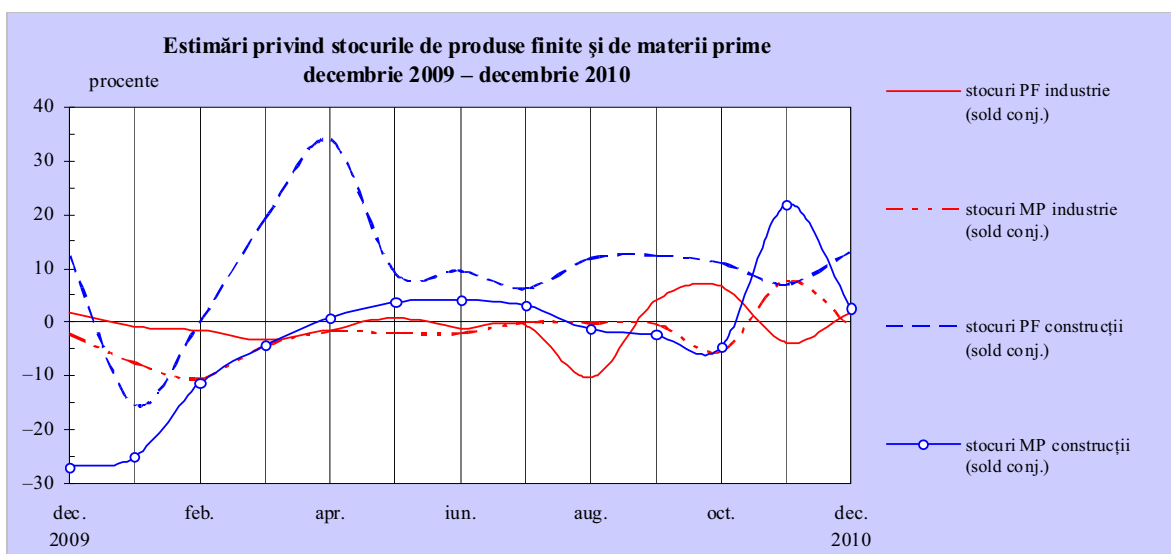
Estimările pentru luna decembrie indică modificări de mică amplitudine ale stocurilor de produse finite în industrie (soldul conjunctural este apropiat de zero), în timp ce în construcții este posibilă o ușoară creștere a indicatorului (sold conjunctural: +13 la sută). Aproximativ 58 la sută din numărul total al respondenților din cadrul fiecărui sector estimează stabilitatea disponibilului de produse finite.

Evoluții în industrie	Nov. 2010	Dec. 2010
Stocurile de produse finite	↔	⇒
Stocurile de materii prime	peste normal	normal

În sensul creșterii stocurilor s-au pronunțat îndeosebi managerii din industria mijloacelor de transport și din industria materialelor de construcții (solduri conjuncturale: +66, respectiv +17 la sută), în timp ce absorbții de stocuri sunt mai probabile în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde (-40 la sută).

Stabilitatea indicatorului este preconizată de 98-100 la sută dintre managerii companiilor din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, sectorul extractiv, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din activitatea de tipărire și reproducere pe suport și înregistrările.

Stocuri PF:
 industrie →
 construcții ↗
 Stocuri MP:
 cote normale

În privința disponibilului de materii prime, majoritatea respondenților din industrie și construcții continuă să estimeze cote normale, opiniile în acest sens reprezentând circa 95 la sută, respectiv 88 la sută din total. Soldurile conjuncturale sunt apropiate de zero în cazul ambelor sectoare.

În structură, un nivel adecvat al indicatorului este anticipat de marea majoritate a respondenților din aproape toate ramurile industriale. Doar în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV este posibil un disponibil ușor excedentar (sold conjunctural: +15 la sută), în timp ce un deficit moderat se întrevede în industria alimentară (-9 la sută).

*Factori care
frânează
producția*

Activitatea ambelor sectoare continuă să fie afectată de insuficiența cererii; blocajul financiar – foarte sever în construcții

Estimările participanților la sondajul pentru luna decembrie indică menținerea impactului negativ exercitat de cererea deficitară asupra activității din cele două sectoare economice, acest factor fiind invocat de aproximativ 40 la sută din totalul companiilor din industrie și de 28 la sută din numărul operatorilor din construcții. În acest sens s-au pronunțat 62 la sută dintre respondenții din sectorul extractiv, 66 la sută dintre managerii din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, trei pătrimi dintre managerii din industria mijloacelor de transport, precum și toți respondenții din activitatea de tipărire și reproducere pe suporti a înregistrărilor.

Blocajul financiar va continua să afecteze puternic activitatea de construcții (în proporție de 54 la sută). La nivelul industriei, opinii de acest tip au fost formulate de circa 18 la sută din total, expectațiile cele mai pesimiste conturându-se din nou în sectorul extractiv, industria de mașini, echipamente și aparate electrice și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (în cadrul fiecărei ramuri, ponderile sunt cuprinse între 34 și 84 la sută).

O influență negativă de intensitate relativ scăzută vor continua să exercite nivelul ridicat al ratelor dobânzilor bancare (în opinia a 9 la sută din totalul companiilor industriale și de construcții) și evoluția cursului de schimb al monedei naționale (în proporție de 10 la sută).

Utilizarea
forței
de muncă

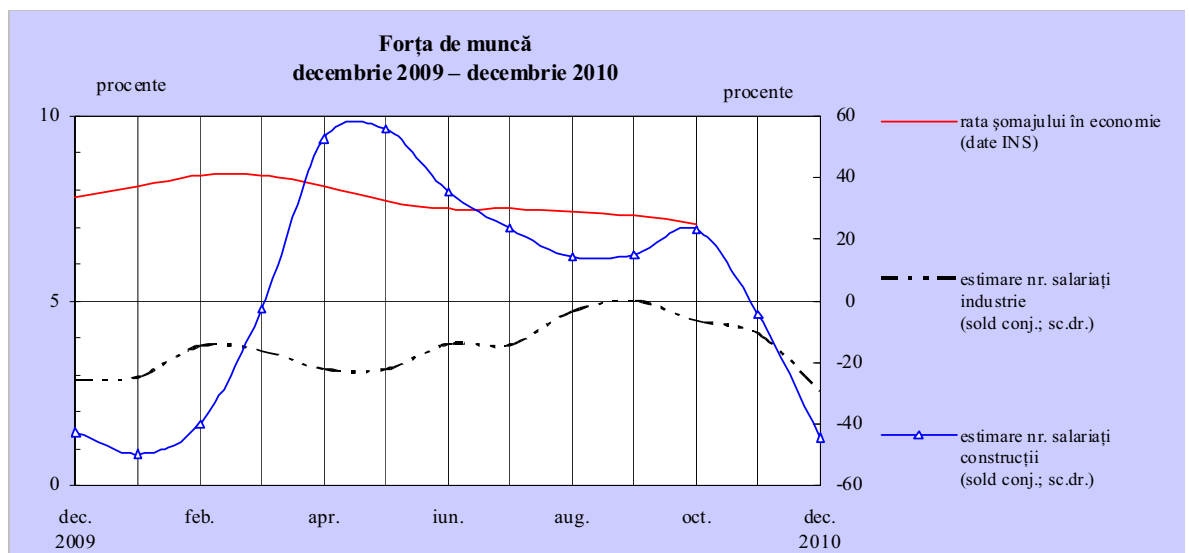
Ajustări ale efectivului de salariați în ambele sectoare economice

În luna decembrie, dimensiunea personalului angajat în industrie își va relua panta descendentă, soldul conjunktural deteriorându-se semnificativ (până la -29 la sută). O perspectivă similară se conturează și în construcții (-44 la sută). Stabilitatea indicatorului este anticipată de jumătate, respectiv o treime din numărul total al respondenților aparținând celor două sectoare.

Ajustări ale dimensiunii personalului angajat sunt foarte probabile în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria mijloacelor de transport. Concedieri sunt posibile și în industria alimentară, industria materialelor de construcții și în industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte. Angajări sunt anticipate în industria de mașini, echipamente și aparate electrice.

Stabilitatea indicatorului analizat este estimată de 89-100 la sută din totalul companiilor din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și maselor plastice, sectorul extractiv, industria de prelucrare a lemnului, activitatea de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

Numărul
de salariați:
industrie ↘
construcții ↘

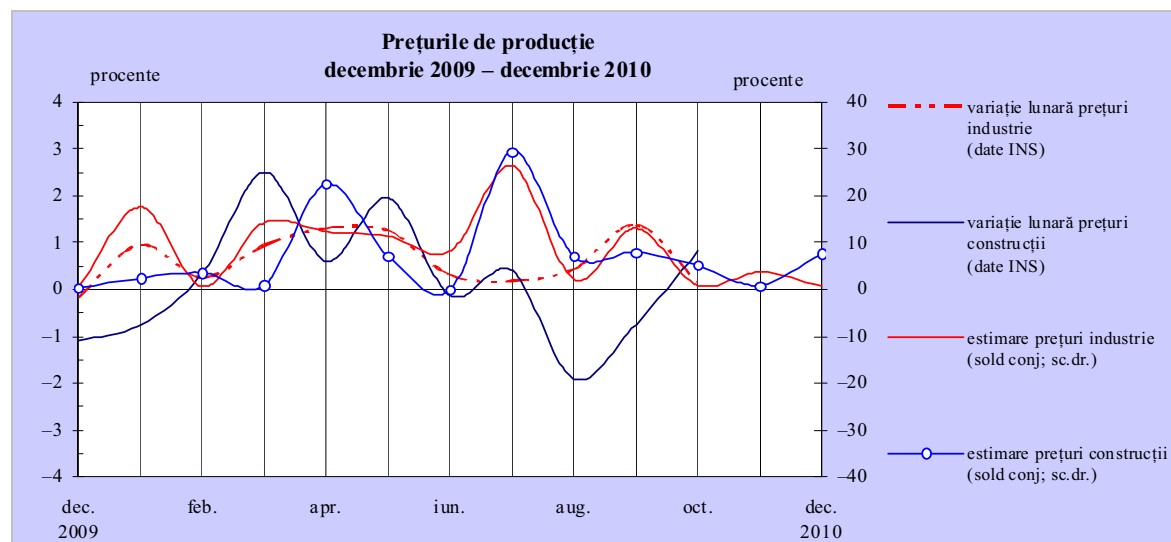

Stabilitate a prețurilor în industrie; creștere marginală în construcții

În luna decembrie, prețurile de producție se vor situa la un nivel apropiat celui din intervalul anterior în ambele sectoare economice, în acest sens pronunțându-se peste 92 la sută dintre participanții la sondaj. Totuși, nu este exclusă o majorare, de mică amplitudine, în construcții (sold conjunctural: +8 la sută).

Prețurile de producție vor rămâne neschimbate în majoritatea ramurilor industriale – merită a fi menționat faptul că această opinie a fost exprimată în mod exhaustiv la nivelul industriei de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, al industriei de mașini, echipamente și aparate electrice, al activității de tipărire și reproducere pe suporti a înregistrărilor, precum și al industriei de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

Posibile excepții se conturează în industria alimentară – în sensul creșterii (sold conjunctural: +12 la sută) și în industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte – în sensul scăderii (-21 la sută).

Prețuri de
producție:
industrie →
construcții –
majorare
ne semnificativă

Investiții

Întreprere a acumulărilor de capital în industrie; scădere a investițiilor în construcții

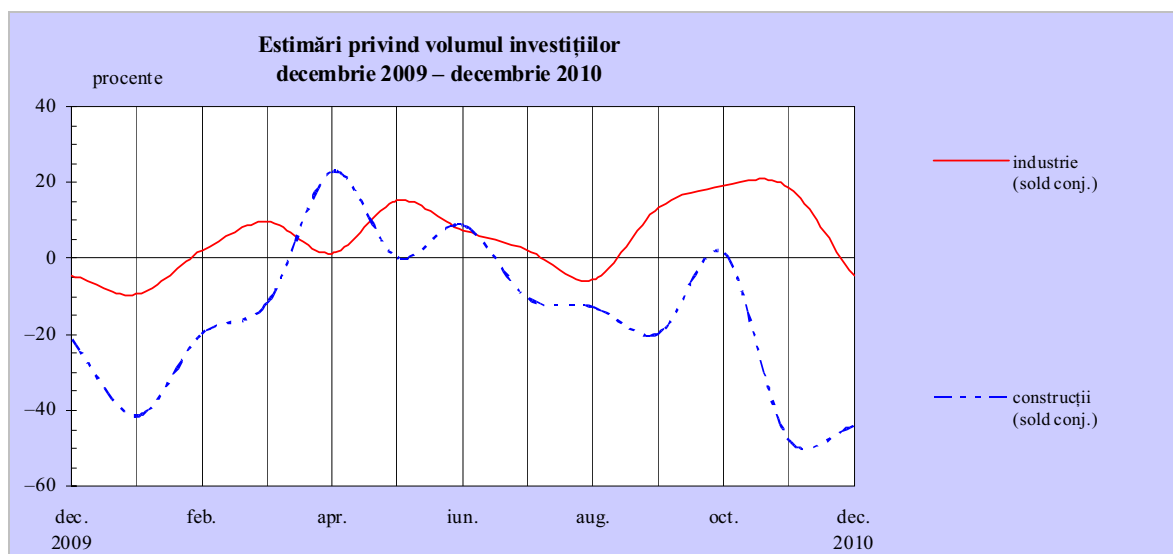
Anticipațiile formulate pentru luna decembrie de participanții la sondaj indică stabilizarea investițiilor în industrie, opinie formulată de două treimi din numărul total al respondenților. Soldul conjunctural este ușor negativ (-5 la sută), sugerând o posibilă restrângere marginală la acest capitol de cheltuieli. În construcții se conturează din nou o perspectivă pesimistă (sold conjunctural: -44 la sută).

În industrie, expectațiile nefavorabile sunt mai ferme în: (i) industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, dar și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde, aceste două ramuri consemnând o inversare a așteptărilor comparativ cu luna noiembrie (solduri conjuncturale: -34, respectiv -22 la sută); (ii) industria materialelor de construcții, unde investițiile își vor intensifica probabil scăderea (soldul conjunctural negativ s-a deteriorat de la -13 la -25 la sută).

Estimări optimiste s-au înregistrat mai ales în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și în sectorul extractiv (solduri conjuncturale: +38, respectiv +36 la sută).

Stabilitatea indicatorului este întrevăzută de 80-86 la sută dintre managerii din industria mijloacelor de transport, industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte și din industria chimică, de prelucrare a cauciucului și maselor plastice, dar și de toți respondenții din activitatea de tipărire și reproducere pe suporturi a înregistrărilor și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

*Investiții:
industrie –
scădere
marginală;
construcții* ↘

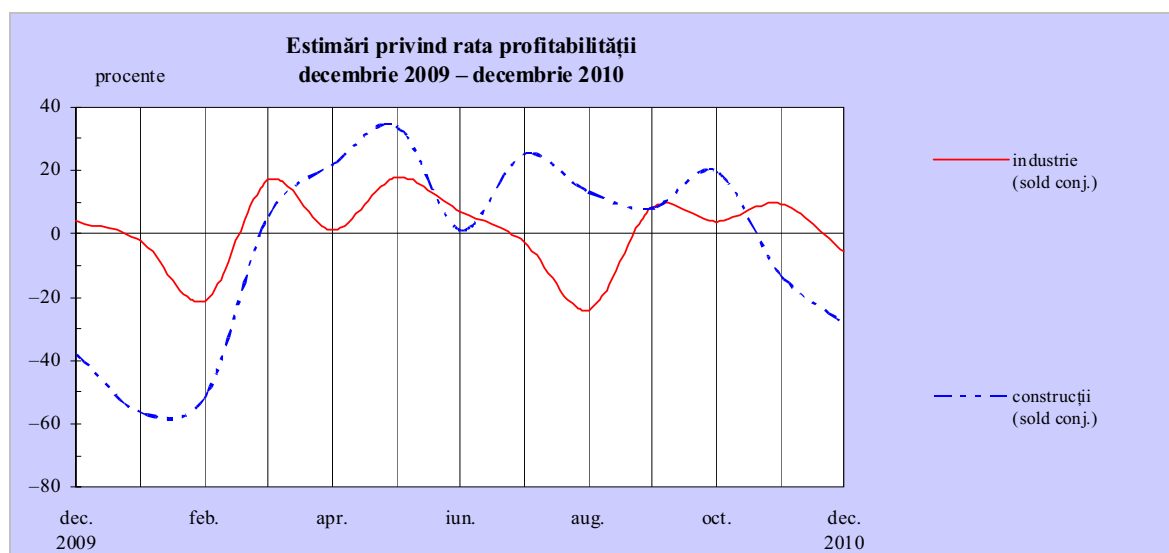

Diminuare moderată a ratei profitabilității în industrie; scădere în construcții

Performanța economică a companiilor industriale va înregistra o reducere marginală față de luna noiembrie, în condițiile în care în sensul stabilității indicatorului s-au pronunțat 67 la sută din numărul total al managerilor intervievați, iar soldul conjunctural s-a plasat pe un palier ușor negativ. Stabilitatea ratei profitabilității este întrevăzută în proporție de două treimi și de operatorii din construcții, însă nivelul sensibil negativ al soldului opiniilor (-28 la sută) sugerează o probabilitate relativ ridicată de scădere.

Stagnarea indicatorului analizat este preconizată de cel puțin trei pătrimi din totalul respondenților din industria de prelucrare a lemnului, industria mijloacelor de transport, industria materialelor de construcții, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și maselor plastice, industria de mașini, echipamente și aparate electrice și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV.

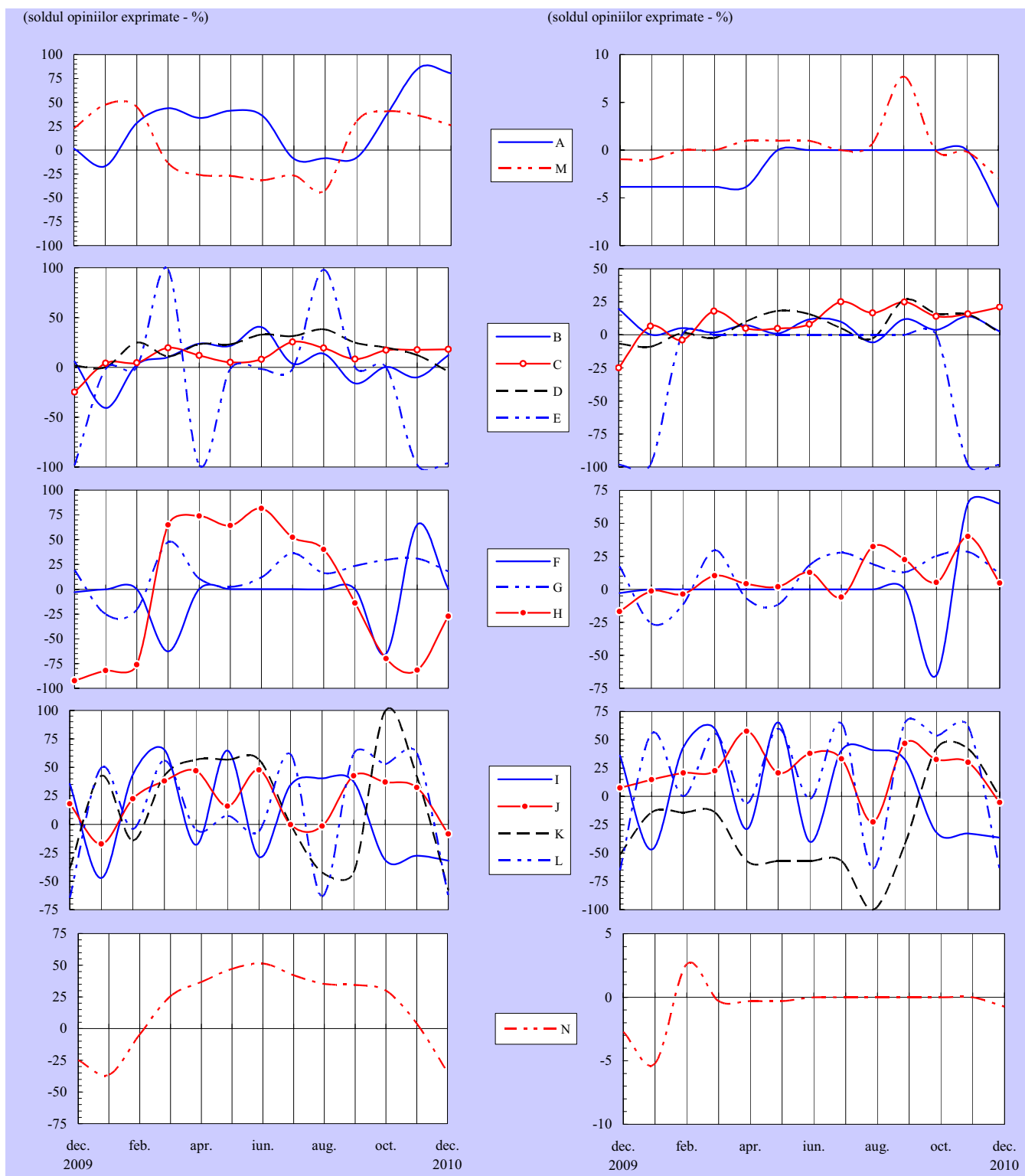
Rata profitabilității se va diminua mai probabil în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (solduri conjuncturale: -34, respectiv -39 la sută), în timp ce o îmbunătățire a performanței economice se întrevede mai ales în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice și termice, a gazelor și a apei calde (+27 la sută).

*Rata profitabilității:
industrie –
scădere modestă;
construcții ▼*

Evaluarea volumului comenzilor totale

Evaluarea volumului comenzilor pentru export

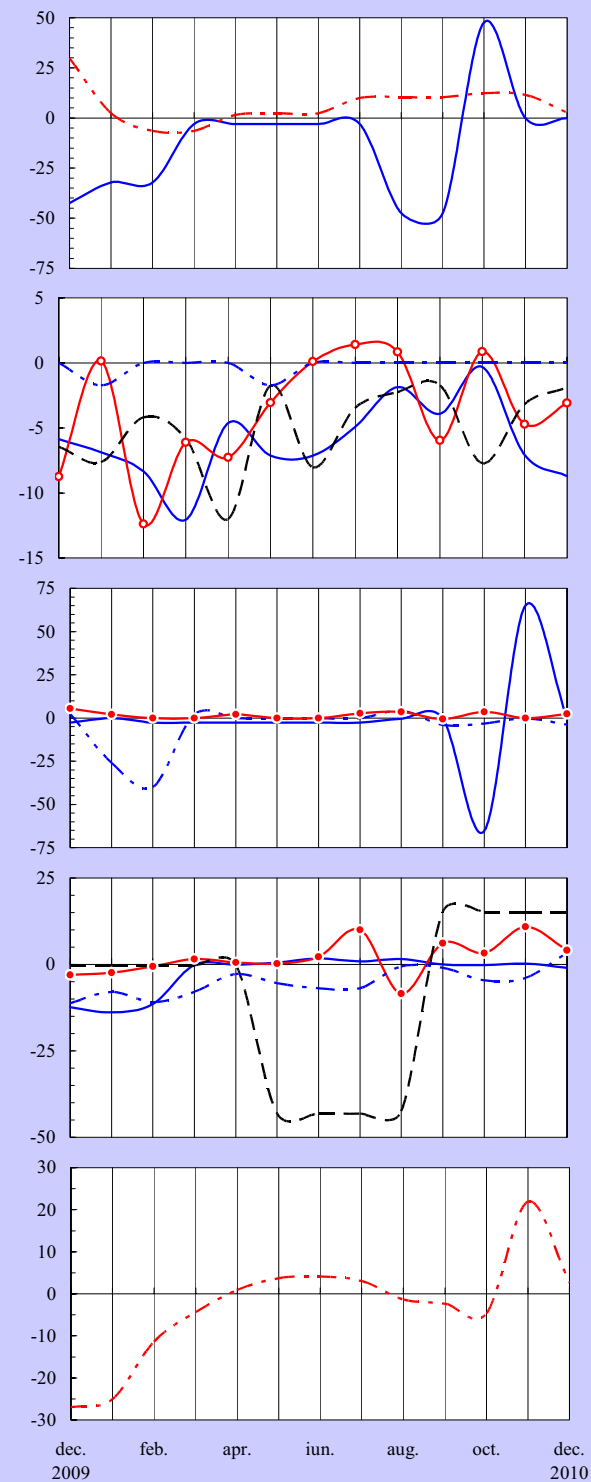

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

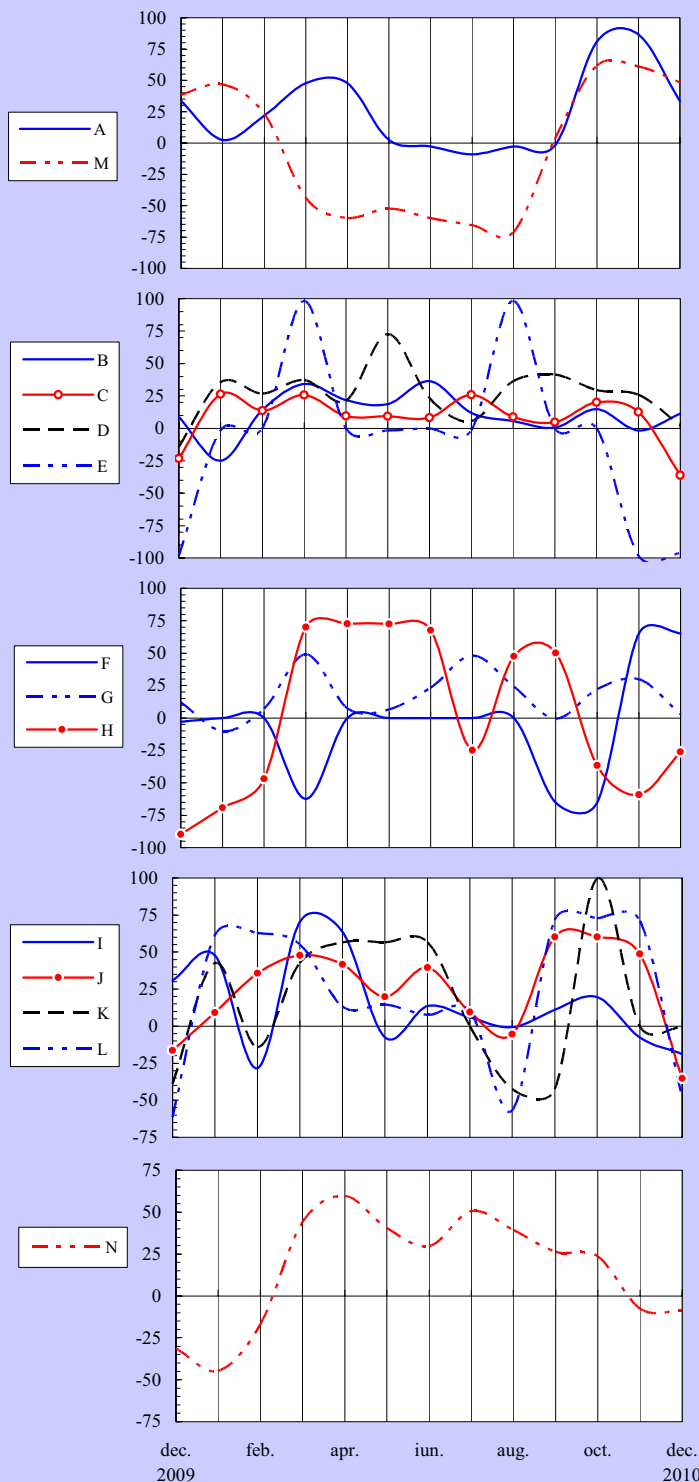
Evaluarea stocurilor de materii prime

Tendința preconizată a producției

(soldul opiniilor exprimate - %)

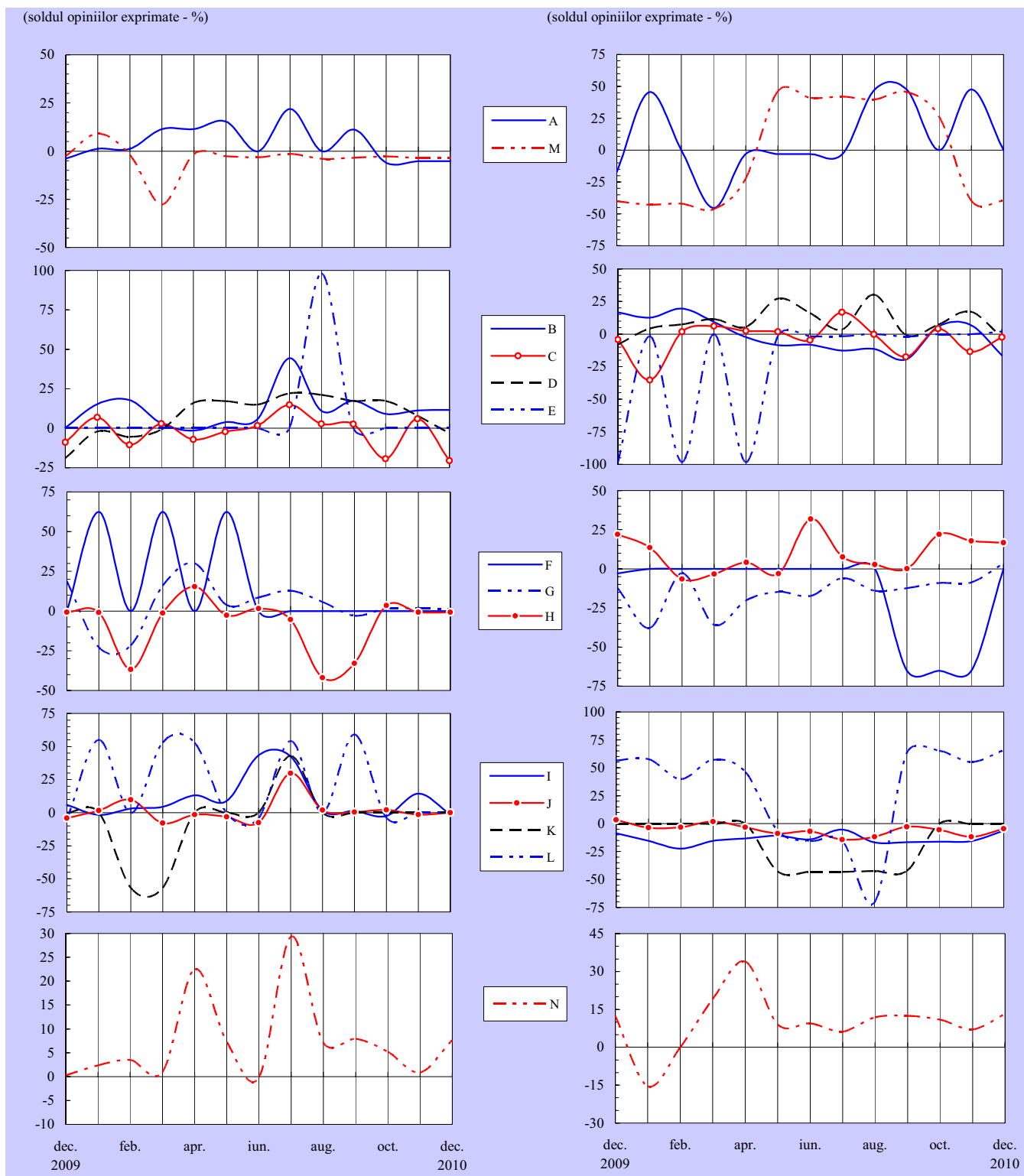
(soldul opiniilor exprimate - %)

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de producție

Evaluarea stocurilor de produse finite

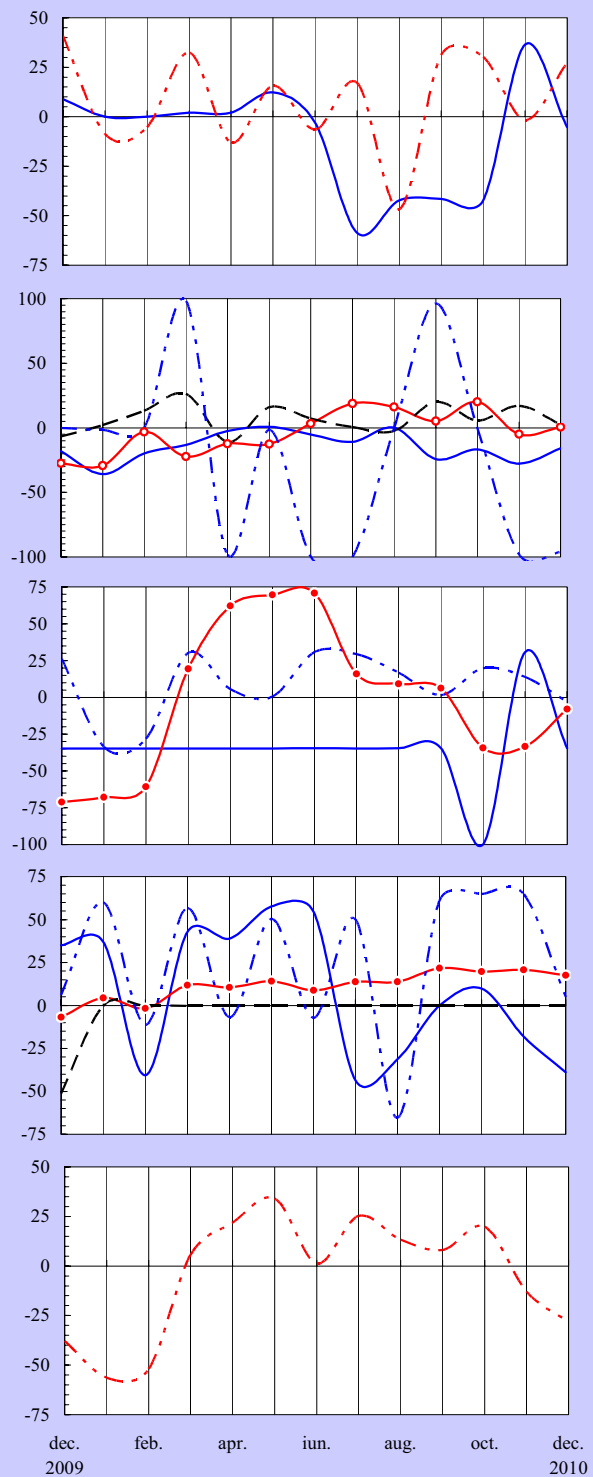
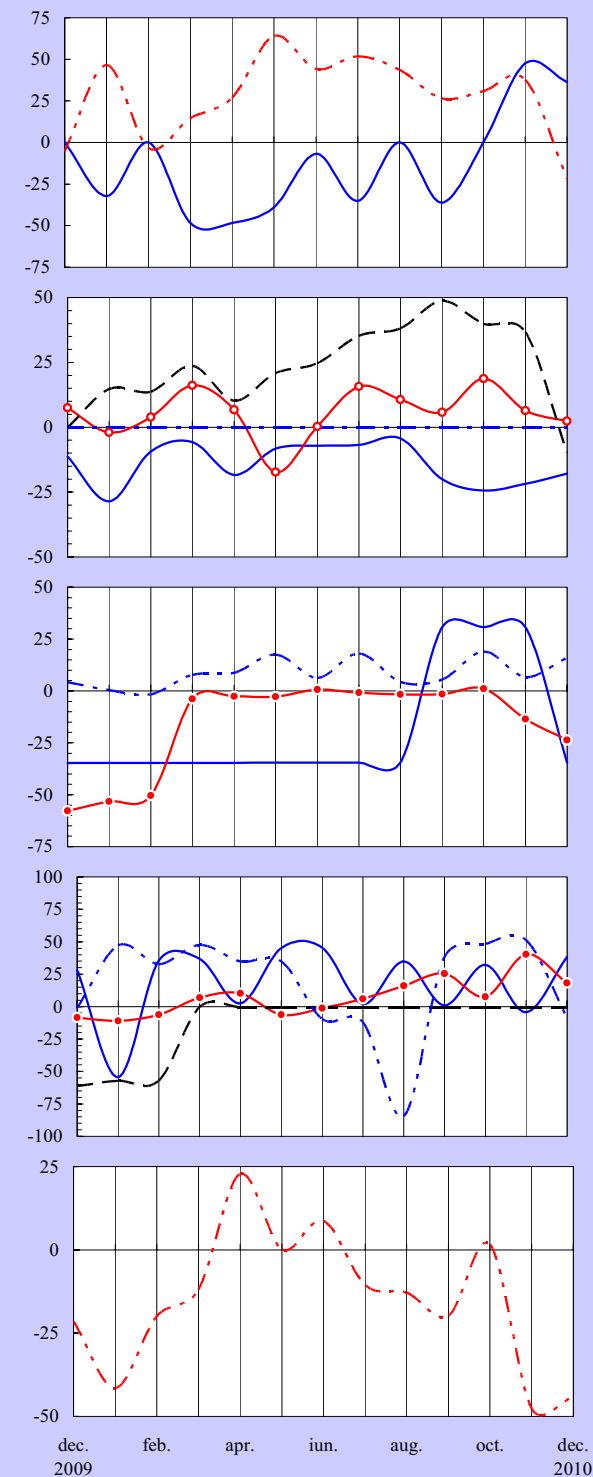
Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

(soldul opiniilor exprimate - %)

(soldul opiniilor exprimate - %)

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și se bazează pe un eșantion național reprezentativ la nivel județean (atât ca pondere, cât și ca structură pe ramuri). Începând cu luna august 2005, componența eșantionului a fost extinsă, numărul unităților selectate fiind în prezent de circa 420.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A** - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B** - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C** - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D** - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E** - tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor;
- F** - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G** - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H** - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I** - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J** - mașini și echipamente; mașini și aparate electrice;
- K** - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L** - mijloace de transport;
- M** - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N** - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se solicită aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat etc.

În urma prelucrării datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul conjunctural, prin diferența dintre ponderea aferentă variantelor extreme (de exemplu, „ascendent”/„mai mult decât suficient” versus „descendent”/„insuficient”). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este inclus în calculul soldului conjunctural.

Pentru agregarea datelor la nivel național, criteriul de ponderare utilizat este cifra de afaceri la data de 31 decembrie a anului anterior.

Notă

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 24 decembrie 2010.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate
de Direcția Studii Economice, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.*

internet: <http://www.bnr.ro>